LIKUMI

Izdevējs: Saeima
Veids: likums
Pieņemts: 19.06.2014.
Stājas spēkā: 01.07.2014.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 123, 27.06.2014.
OP numurs: 2014/123.1

Attēlotā redakcija: 05.03.2025. - ...

Grozījumi:

02.02.2017. likums / LV, 36, 16.02.2017. / Stājas spēkā 02.03.2017.
13.05.2021. likums / LV, 99, 25.05.2021. / Stājas spēkā 08.06.2021.
30.05.2024. likums / LV, 107, 04.06.2024. / Stājas spēkā 01.07.2024.
27.02.2025. likums / LV, 44, 04.03.2025. / Stājas spēkā 05.03.2025.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Komercdarbības atbalsta kontroles likums

I nodaļa
Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

(1) Šā likuma termini un jēdzieni lietoti Padomes 2015. gada 13. jūlija regulas (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (kodificēta redakcija) (turpmāk — Padomes regula Nr. 2015/1589), un Komisijas 2014. gada 17. jūnija regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu izpratnē.

(2) Likumā ir lietoti arī šādi termini:

1) ***ad-hoc* atbalsts** — komercdarbības atbalsts, kuru piešķir ārpus atbalsta programmas;

2) **atbalsta piešķiršanas diena** — diena, kurā komercdarbības atbalsta saņēmējam saskaņā ar tiesību aktos noteikto rodas tiesības saņemt komercdarbības atbalstu;

3) **atbalsta programma** — tiesību akts vai akti, uz kuru pamata var piešķirt individuālu atbalstu komercsabiedrībām saskaņā ar tajos ietvertajiem nosacījumiem;

4) **atbalsta sniedzējs** — valsts vai pašvaldības institūcija vai tās pilnvarota juridiskā persona, kura pieņem lēmumu par komercdarbības atbalsta piešķiršanu vai kura ir atbildīga par atbalsta programmas izstrādi vai atbalsta programmas vai *ad-hoc* atbalsta projekta piemērošanu;

5) ***de minimis* atbalsts** — komercsabiedrībai piešķirts komercdarbības atbalsts, kurš noteiktā laikposmā nepārsniedz summu, kas noteikta:

a) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam vispārējai tautsaimniecībai,

b) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi,

c) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē,

d) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē;

6) **ekskluzīvas tiesības** — tiesības, kuras valsts vai pašvaldības institūcija ar tiesību aktu vai līgumu vai tās pilnvarota juridiskā persona ar līgumu ir piešķīrusi komercsabiedrībai, pilnvarojot komercsabiedrību sniegt pakalpojumus vai veikt darbības noteiktā administratīvajā teritorijā;

7) **individuālais atbalsts** — komercdarbības atbalsts, kuru piešķir atbalsta programmā;

8) **īpašas tiesības** — tiesības, kuras valsts vai pašvaldības institūcija ar tiesību aktu vai līgumu vai tās pilnvarota juridiskā persona ar līgumu ir piešķīrusi noteiktām komercsabiedrībām un kuras konkrētā administratīvajā teritorijā, neievērojot objektivitātes, proporcionalitātes un diskriminācijas aizlieguma kritērijus, vismaz vienā no šādiem veidiem:

a) ierobežo komercsabiedrību skaitu līdz divām vai vairāk komercsabiedrībām, kurām ir atļauts sniegt kādus noteiktus pakalpojumus vai veikt darbības,

b) izraugās vairākas konkurējošas komercsabiedrības, kurām ir atļauts sniegt kādus noteiktus pakalpojumus vai veikt darbības,

c) piešķir vienai vai vairākām komercsabiedrībām priekšrocības, kas ievērojami ietekmē kādas citas komercsabiedrības iespējas sniegt to pašu pakalpojumu vai veikt to pašu darbību tajā pašā administratīvajā teritorijā ar vienlīdzīgiem nosacījumiem;

9) **komercdarbība** — saimnieciskā darbība, kas saistīta ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu tirgū. Ja darbībai nav peļņas gūšanas rakstura, tas neizslēdz šādas darbības kvalificēšanu kā komercdarbību;

10) **komercsabiedrība** — fiziskā persona, juridiskā persona vai šādu personu apvienība, kura veic vai gatavojas veikt komercdarbību neatkarīgi no tās īpašuma formas un darbības veida;

11) **nelikumīgs komercdarbības atbalsts** — komercdarbības atbalsts, kuru piešķir, neievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu. Par nelikumīgu komercdarbības atbalstu uzskata arī nepamatoti izlietotu komercdarbības atbalstu, tas ir, tādu komercdarbības atbalstu, kuru tā saņēmējs izmanto, pārkāpjot tā Eiropas Savienības tiesību akta nosacījumus, ar kuru komercdarbības atbalsta saņēmējam saskaņā ar tiesību aktos noteikto tika piešķirtas tiesības saņemt komercdarbības atbalstu, vai pārkāpjot tāda Eiropas Komisijas lēmuma nosacījumus, kurš pieņemts atbilstoši Padomes regulas Nr. 2015/1589 4. panta 2. un 3. punktam vai 9. panta 2., 3. vai 4. punktam;

12) **valsts vai pašvaldības institūcija** — tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde vai atvasināta publiska persona;

13) **valsts vai pašvaldības kontrolē esoša kapitālsabiedrība** — kapitālsabiedrība, kurā valstij vai pašvaldībai tieši vai netieši, katrai atsevišķi vai kopā pieder vairāk nekā 50 procenti no kapitālsabiedrības pamatkapitāla, ir balsstiesību vairākums vai ir tiesības iecelt vai atcelt kapitālsabiedrības izpildinstitūcijas vai pārraudzības

institūcijas locekļu vairākumu.

(13.05.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.05.2024. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 05.03.2025.)

2.pants. Likuma mērķis

(1) Likuma mērķis ir nodrošināt komercdarbības atbalsta īstenošanas tiesiskumu, noteikt Latvijas nacionālās kontroles kompetences un procedūras komercdarbības atbalsta jomā, lai mazinātu komercdarbības atbalsta negatīvo ietekmi uz konkurenci.

(2) Likums nosaka finanšu uzskaites prasības valsts un pašvaldību institūcijām, piešķirot finansiālo atbalstu komercsabiedrībām.

3.pants. Likuma darbības joma

(1) Šis likums piemērojams atbalsta sniedzējiem, kas sniedz un plāno sniegt komercdarbības atbalstu komercsabiedrībai, un komercdarbības atbalsta saņēmējiem.

(2) Šo likumu piemēro komercdarbības atbalstam, kura saderīgumu ar iekšējo tirgu izvērtē saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 93.pantu, 106.panta 2.punktu vai 107.panta 2. vai 3.punktu.

(3) Šo likumu piemēro, ievērojot šā likuma 9. pantā noteikto kompetenču sadalījumu starp komercdarbības atbalsta uzraudzības institūcijām.

(4) Likums negarantē tiesības saņemt atbalstu komercdarbībai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2021. likumu, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

4.pants. Komercdarbības atbalsta tiesiskais ietvars

Komercdarbības atbalsta tiesiskais ietvars ir šis likums, Līgums par Eiropas Savienības darbību, Eiropas Savienības tiesību akti, Eiropas Savienības judikatūra un citi dokumenti komercdarbības atbalsta kontroles jomā, kurus piemēro, izvērtējot komercdarbības atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu (turpmāk — Eiropas Savienības akti), kā arī citas Latvijas Republikai saistošas starptautisko tiesību normas.

5.pants. Komercdarbības atbalstu raksturojošās pazīmes

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.panta 1.punktā un citos Eiropas Savienības aktos noteikto, lai finansiālo palīdzību komercdarbības veicināšanai uzskatītu par komercdarbības atbalstu komercsabiedrībai, tai jāatbilst visām šādām pazīmēm:

1) finansiālo palīdzību tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības līdzekļiem, finanšu līdzekļiem, pār kuriem valsts vai pašvaldības institūcijām vai to pilnvarotām juridiskajām personām ir kontrolējoša ietekme, vai citiem publiskiem līdzekļiem (turpmāk — valsts vai pašvaldības līdzekļi), un par finansiālās palīdzības noteikšanu ir atbildīga valsts vai pašvaldības institūcija vai tās pilnvarota juridiskā persona;

2) saņemot finansiālo palīdzību, komercsabiedrība iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tā nevarētu iegūt tirgus apstākļos vai tad, ja komercdarbības atbalsts netiktu sniegts;

3) finansiālā palīdzība neattiecas uz visām komercsabiedrībām vienādi, bet ir paredzēta komercsabiedrībām

atkarībā no to lieluma, darbības veida vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem vai arī ir paredzēta tikai konkrētai komercsabiedrībai;

4) finansiālā palīdzība ietekmē tirdzniecību un izkropļo konkurenci Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2021. likumu, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

6.pants. Aizliegums sniegt komercdarbības atbalstu

Komercdarbības atbalsts ir aizliegts, izņemot gadījumus, kad atbalsta programma vai *ad-hoc* atbalsta projekts atbilst Eiropas Savienības aktiem un tajos noteiktajām piemērojamām procedūrām, kuras izriet no Līguma par Eiropas Savienības darbību 108.panta 3. un 4.punkta, kā arī citām starptautisko tiesību normām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2021. likumu, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

7. pants. Komercdarbības atbalsta sniegšanas veids

Komercdarbības atbalsts var tikt piešķirts kā tiešie maksājumi no valsts vai pašvaldības budžeta (subsīdijas, granti, dotācijas), nodokļu vai sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu jomā veiktie pasākumi, valsts vai pašvaldības galvojums, kredītu procentu likmju subsidēšana, valsts vai pašvaldības pilnīga vai daļēja atteikšanās no dividendēm, valsts vai pašvaldības ieguldījums kapitālsabiedrībā, parādu norakstīšana, preferenciālo likmju noteikšana valsts kapitālsabiedrību sniegtajiem pakalpojumiem, nekustamā īpašuma pārdošana vai iznomāšana par cenu, kas ir zemāka par tā tirgus vērtību, vai pirkšana vai nomāšana par cenu, kas ir augstāka par tā tirgus vērtību, kā arī cita finansiālā palīdzība, kuru piešķir no valsts vai pašvaldības līdzekļiem vai no finanšu līdzekļiem, pār kuriem valsts vai pašvaldības institūcijām ir kontrolējoša ietekme.

(13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

8.pants. Atbalsta atmaksa pirms pakārtoto saistību izpildes

(1) Ja komercsabiedrība, kura nonākusi finansiālās grūtībās, saskaņā ar komercdarbības atbalstu regulējošiem normatīvajiem aktiem saņem atbalstu, tad no komercdarbības atbalsta piešķiršanas brīža līdz atbalsta sniegšanas beigām, ievērojot Eiropas Komisijas lēmumā vai nacionālajā normatīvajā aktā par atbalsta piešķiršanu noteikto un neatkarīgi no komercsabiedrības spēkā esošajām juridiskajām saistībām komercsabiedrībai ir aizliegts pildīt pakārtotās saistības (tai skaitā aizliegts atmaksāt aizdevumu, aprēķināt, uzkrāt vai izmaksāt par šādu aizdevumu procentus vai citu atlīdzību) neatkarīgi no pakārtoto saistību nodibināšanas brīža.

(2) Pakārtotās saistības šā likuma izpratnē ir tiesības un pienākumi, tai skaitā aizdevuma procentu izmaksas pienākums, ko komercsabiedrībai rada aizdevums (neatkarīgi no noslēgtā darījuma veida) un kas aizdevējam, pamatojoties uz noslēgto darījumu ar komercsabiedrību, dod tiesības atprasīt aizdevumu pirms termiņa tikai komercsabiedrības maksātnespējas vai likvidācijas gadījumā un pēc visu citu kreditoru prasījumu apmierināšanas, taču pirms dalībnieku vai akcionāru prasījumu apmierināšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.02.2017. likumu, kas stājas spēkā 02.03.2017.)

II nodaļa
Komercdarbības atbalsta uzraudzības noteikumi

8.[1] pants. To komercsabiedrību īpašie darbības izbeigšanas nosacījumi, kuras saņem komercdarbības atbalstu

(1) Ja komercsabiedrība, kura nonākusi finansiālās grūtībās un saskaņā ar komercdarbības atbalstu regulējošiem

normatīvajiem aktiem saņem atbalstu, ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms Eiropas Komisijas lēmumā vai nacionālajā normatīvajā aktā par atbalsta piešķiršanu noteiktā komercsabiedrības likvidācijas termiņa konstatē, ka komercdarbības atbalsts nav pilnībā atmaksāts un līdz atbalsta sniegšanas termiņa beigām netiks atmaksāts, komercsabiedrība izbeidz darbību un uzsāk komercsabiedrības likvidācijas procesu, ņemot vērā šā panta otrajā un trešajā daļā paredzētos nosacījumus.

(2) Saskaņā ar šā panta pirmo daļu uzsāktā likvidācijas procesa ietvaros pakārtotās saistības tiek pildītas tikai tad, kad ir pilnībā atmaksāts saņemtais komercdarbības atbalsts. Līdz komercdarbības atbalsta atmaksāšanai:

1) nespēja atmaksāt komercdarbības atbalstu un pakārtoto saistību neizpilde nav pamats maksātnespējas procesa ierosināšanai;

2) pakārtoto saistību kreditora prasījums nevar tikt nodrošināts, kā arī pakārtoto saistību kreditors nav tiesīgs prasīt viņam pienākošos summu deponēšanu vai jebkādu citu saistību izpildi;

3) ir aizliegts komercsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem, biedriem, īpašniekiem) izmaksāt likvidācijas kvotas.

(3) Uzņēmumu reģistrs izslēdz komercsabiedrību no publiskā reģistra arī tad, ja atbilstoši šajā pantā paredzētajiem nosacījumiem veiktas likvidācijas ietvaros nav atmaksāts komercdarbības atbalsts vai nav izpildītas pakārtotās saistības.

(4) Ja daļa no komercdarbības atbalsta netiek atgūta, pēc komercsabiedrības likvidācijas šo daļu dzēš likumā par valsts budžetu kārtējam gadam noteiktajā apmērā.

(02.02.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.03.2017.)

9. pants. Komercdarbības atbalsta uzraudzības institūcijas

(1) Finanšu ministrija:

1) veic plānoto atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu, vai to plānoto grozījumu sākotnējo izvērtēšanu, izņemot:

a) to plānoto atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu sākotnējo izvērtēšanu, kuru ietvaros tiek plānots sniegt komercdarbības atbalstu šā panta otrajā daļā noteiktajās nozarēs,

b) to *ad-hoc* atbalsta projektu sākotnējo izvērtēšanu, kuru ietvaros tiek plānots sniegt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu *de minimis* atbalstam vispārējai tautsaimniecībai, ja tiek ievēroti šā likuma 10. panta trešās daļas nosacījumi,

c) to *ad-hoc* atbalsta projektu sākotnējo izvērtēšanu, kuru ietvaros tiek plānots sniegt komercdarbības atbalstu kā atlīdzības maksājumu (kompensāciju) jebkādā veidā par pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanu, ja tiek ievēroti šā likuma 10. panta ceturtās daļas nosacījumi;

2) ar Latvijas pārstāvniecības Eiropas Savienībā starpniecību nosūta Eiropas Komisijai ar atbalsta programmas vai *ad-hoc* atbalsta projekta paziņojumu saistīto informāciju, izņemot gadījumu, kad komercdarbības atbalstu plānots sniegt šā panta otrajā daļā noteiktajās nozarēs;

3) gatavo ikgadējo pārskatu par komercdarbībai sniegto atbalstu, izņemot komercdarbības atbalstu šā panta otrajā daļā noteiktajās nozarēs;

4) sniedz konsultatīvu palīdzību komercdarbības atbalsta kontroles jomā, izņemot par komercdarbības atbalstu šā panta otrajā daļā noteiktajās nozarēs;

5) nodrošina *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmas administrēšanu;

6) izmantojot Eiropas Komisijas sadarbības platformu dalībvalstīm, organizē informācijas apriti ar Eiropas Komisiju komercdarbības atbalsta jautājumos.

(2) Zemkopības ministrija veic plānoto atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu, vai to plānoto grozījumu sākotnējo izvērtēšanu zvejniecības, akvakultūras, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē, izņemot tādu *ad-hoc* atbalsta projektu sākotnējo izvērtēšanu, kuru ietvaros tiek plānots sniegt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē vai Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē, ja tiek ievēroti šā likuma 10. panta trešās daļas nosacījumi.

(3) Atbalsta sniedzējs uzrauga atbalsta programmas, individuālā atbalsta projektus un *ad-hoc* atbalsta projektus to ieviešanas laikā un pēc atbalsta programmu, individuālā atbalsta un *ad-hoc* atbalsta projektu īstenošanas, nodrošinot komercdarbības atbalsta nosacījumu ievērošanu.

(13.05.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.05.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2024.)

10. pants. Plānotā komercdarbības atbalsta sākotnējā izvērtēšana

(1) Atbilstoši šā likuma 9. panta pirmās daļas 1. punktam ikvienu plānoto atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu, kā arī ikvienu plānoto grozījumu esošajās atbalsta programmās vai *ad-hoc* atbalsta projektos, pirms uzsākta to īstenošana, atbalsta sniedzējs iesniedz sākotnējai izvērtēšanai Finanšu ministrijai, izņemot formālus vai administratīvus grozījumus, kas nevar ietekmēt novērtējumu attiecībā uz komercdarbības atbalsta pasākuma saderību ar Eiropas Savienības iekšējo tirgu.

(2) Šā panta pirmo daļu piemēro arī tādam komercdarbības atbalstam, kurš saskaņā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamos tiesību aktos noteikto ir atbrīvots no iepriekšējas paziņošanas vai kopsavilkuma informācijas iesniegšanas Eiropas Komisijai.

(3) *Ad-hoc* atbalsta projektu, kura ietvaros tiek plānots sniegt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu *de minimis* atbalstam vispārējai tautsaimniecībai, Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē vai Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē, nav nepieciešams iesniegt Finanšu ministrijai vai Zemkopības ministrijai sākotnējai izvērtēšanai, ja atbalsta sniedzējs tajā ir iekļāvis šādus nosacījumus vai to izvērtējumu:

1) *de minimis* atbalsts tiek sniegts atbalstāmajām nozarēm un darbībām;

2) ja komercsabiedrība, kurai piemēro *de minimis* atbalstu, darbojas vienlaikus gan atbalstāmajās, gan neatbalstāmajās nozarēs, komercsabiedrība nodrošina šo nozaru darbību vai izmaksu nošķiršanu no tām darbībām, kurām piešķirts *de minimis* atbalsts, nodrošinot, ka darbības minētajās nozarēs negūst labumu no piešķirtā atbalsta;

3) *de minimis* atbalsta apmērs komercsabiedrībai viena vienota uzņēmuma līmenī nepārsniedz maksimāli pieļaujamo *de minimis* atbalsta apmēru, kas noteikts:

a) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam vispārējai tautsaimniecībai,

b) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē un nepārsniedz tajā noteikto *de minimis* atbalsta apmēru nacionālā līmenī,

c) Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē un nepārsniedz tajā noteikto *de minimis* atbalsta apmēru nacionālā līmenī;

4) ir norādīta atbalsta piešķiršanas diena;

5) ja *de minimis* atbalstu plānots sniegt aizdevumu vai garantiju veidā, tad tiek ievēroti *de minimis* atbalsta piešķiršanas nosacījumi;

6) tiek sniegta informācija, ka *de minimis* atbalsta apvienošana (kumulācija) netiek pieļauta, vai arī tiek minēti *de minimis* atbalsta apvienošanas (kumulācijas) nosacījumi un to kontrole, ja atbalsta apvienošana (kumulācija) tiek pieļauta;

7) datus par piešķirto *de minimis* atbalstu atbalsta sniedzējs un komercsabiedrība uzglabā 10 gadus no atbalsta piešķiršanas dienas;

8) *de minimis* atbalsts tiek piešķirts, ievērojot normatīvos aktus par šā atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību;

9) *ad-hoc* atbalsta piešķiršanas dokumentā ir noteikts pienākums atgūt nelikumīgu komercdarbības atbalstu atbilstoši šā likuma V nodaļā noteiktajam.

(4) *Ad-hoc* atbalsta projektu, kura ietvaros tiek plānots komercdarbības atbalsts komercsabiedrībai par pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanu, nav nepieciešams iesniegt Finanšu ministrijai sākotnējā izvērtējuma veikšanai, ja atbalsta sniedzējs pilnvarojuma aktā vai aktos, pamatojoties uz kuriem komercsabiedrība ir pilnvarota sniegt minēto pakalpojumu, ir iekļāvis šādus nosacījumus:

1) pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi pienākumu saturu un ilgumu;

2) pakalpojuma sniegšanas teritoriju;

3) pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniedzējam piešķirto ekskluzīvo vai īpašo tiesību būtību;

4) atlīdzības maksājuma (kompensācijas) mehānisma aprakstu un aprēķināšanas, kontroles un pārskatīšanas parametrus;

5) pasākumus, kas veicami, lai novērstu un atgūtu jebkādus pārmērīgus atlīdzības maksājumus (kompensāciju);

6) atsauci uz Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmumu Nr. 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi;

7) ar komercdarbības atbalsta piešķiršanu saistīto dokumentu glabāšanas termiņu;

8) *ad-hoc* atbalsta piešķiršanas aktā noteikto pienākumu atgūt nelikumīgu komercdarbības atbalstu atbilstoši šā likuma V nodaļā noteiktajam.

(5) Finanšu ministrija izvērtējumu veic un sagatavo atzinumu ne vēlāk kā 20 darbdienu laikā pēc atbalsta programmas vai *ad-hoc* atbalsta projekta saņemšanas.

(6) Iesniedzot atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu sākotnējai izvērtēšanai, ja nepieciešams, pievieno dokumentus vai to kopijas, kas apliecina atspoguļotās informācijas patiesumu.

(7) Ja atbalsta programmā vai *ad-hoc* atbalsta projektā nav iekļauta visa nepieciešamā informācija atbilstoši Eiropas Savienības aktos noteiktajam, Finanšu ministrija atzinumā norāda konstatētās neprecizitātes un nepieciešamos papildinājumus.

(8) Finanšu ministrija konkrētu atbalsta programmu un *ad-hoc* atbalsta projektu izvērtēšanai var pieaicināt nozaru speciālistus vai citus ekspertus.

(13.05.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.05.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2024.)

11. pants. Komercdarbības atbalsta paziņojuma vai kopsavilkuma informācijas iesniegšana Eiropas Komisijai

Atbalsta programmas vai *ad-hoc* atbalsta projekta paziņojumu, kā arī kopsavilkuma informāciju par atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projektu, kuru īsteno saskaņā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamiem tiesību aktiem, kas pieņemti, pamatojoties uz Padomes 2015. gada 13. jūlija regulas (ES) 2015/1588 par to, kā piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu 1. pantu un Padomes 2022. gada 19. decembra regulas (ES) 2022/2586 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 93., 107. un 108. panta piemērošanu noteiktām valsts atbalsta kategorijām dzelzceļa, iekšzemes ūdensceļu un multimodālo pārvadājumu nozarē 1. pantu, atbalsta sniedzējs Eiropas Komisijai iesniedz elektroniski, izmantojot Eiropas Komisijas pārziņā esošo komercdarbības atbalsta paziņojumu elektronisko sistēmu.

(30.05.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2024.)

12.pants. Ministru kabineta kompetence komercdarbības atbalsta kontroles nodrošināšanā

Lai nodrošinātu komercdarbības atbalsta īstenošanas tiesiskumu, Ministru kabinets nosaka:

1) kārtību, kādā Eiropas Komisijai elektroniski iesniedz atbalsta programmu vai individuālo atbalsta projektu paziņojumus, kā arī kopsavilkuma informāciju un kādā piešķir un anulē komercdarbības atbalsta paziņojumu elektroniskās sistēmas lietošanas tiesības;

2) kārtību, kādā publicē informāciju par sniegto komercdarbības atbalstu, elektroniski iesniedz Eiropas Komisijai gada ziņojumus par komercdarbības atbalsta izdevumiem un kādā piešķir un anulē gada ziņojumu elektroniskās sistēmas lietošanas tiesības;

3) Latvijas teritorijas, kurās komercsabiedrībām var piešķirt reģionālās attīstības atbalstu, kā arī maksimāli pieļaujamo atbalsta intensitāti;

4) kārtību, kādā komercsabiedrība deklarē savu atbilstību mazās (sīkās) un vidējās komercsabiedrības statusam;

5) kārtību, kādā veic *de minimis* atbalsta uzskaiti un piešķiršanu;

6) kārtību un nosacījumus, ar kādiem lielā komercsabiedrība, kurai ir ārzemēs reģistrēti saistītie uzņēmumi, apliecina faktu, ka tā saistīto uzņēmumu grupas līmenī neatbilst grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm, ja šai komercdarbībai objektīvu apstākļu dēļ, par kuriem tā sniedz pamatojumu, nav iespējams saņemt finanšu pārskatu datus no šiem saistītajiem uzņēmumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.05.2024. un 27.02.2025. likumu, kas stājas spēkā 05.03.2025.)

13.pants. Informācijas sniegšanas ierobežojumi

Finanšu ministrijas darbiniekiem un pieaicinātajiem nozaru speciālistiem vai ekspertiem ir aizliegts publiski vai citā veidā izpaust ziņas, kas iegūtas, izvērtējot atbalsta programmu, individuālā atbalsta vai *ad-hoc* atbalsta projektu, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2021. likumu, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

III nodaļa
Prasības valsts un pašvaldības institūcijas finansiālajām attiecībām ar komercsabiedrībām

14.pants. Finanšu darījumu uzskaite

(1) Valsts vai pašvaldības kontrolē esoša kapitālsabiedrība nodrošina tādu grāmatvedības uzskaiti, kas atspoguļo informāciju par veiktajiem valsts vai pašvaldības institūcijas līdzekļu pārskaitījumiem, kurus valsts vai pašvaldības institūcija piešķir tieši valsts vai pašvaldības kontrolē esošai kapitālsabiedrībai vai ar valsts vai pašvaldības kontrolē esošas kapitālsabiedrības vai finanšu iestādes starpniecību, un par šo līdzekļu izlietojumu.

(2) Atsevišķu grāmatvedības uzskaiti nodrošina komercsabiedrības, kurām saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 1.punktu ir piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības vai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punktu uzticēts sniegt kādu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi un kuras par šādu pakalpojumu sniegšanu saņem atlīdzības maksājumu (kompensāciju) jebkādā veidā, kā arī veic citas darbības, kas nav pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.

(3) Komercsabiedrības, uz kurām attiecas prasība par atsevišķu grāmatvedības uzskaiti, izveido finansiālo un organizatorisko struktūru, kas nodrošina iespēju identificēt ar dažādām darbībām (no vienas puses — produkti vai pakalpojumi, attiecībā uz kuriem komercsabiedrībai piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības vai uzticēti sabiedriskas nozīmes pakalpojumi, no otras puses — citi komercsabiedrības ražotie produkti vai sniegtie pakalpojumi) saistītās izmaksas un ieņēmumus, kā arī metodes, pēc kādām izmaksas un ieņēmumi tiek piešķirti vai sadalīti dažādām darbībām.

(4) Šā panta pirmajā un trešajā daļā minēto informāciju komercsabiedrība glabā 10 gadus pēc pēdējā valsts vai pašvaldības veiktā līdzekļu pārskaitījuma un iesniedz Finanšu ministrijai pēc tās pieprasījuma. Finanšu ministrija iesniegto informāciju nosūta Eiropas Komisijai ar Latvijas pārstāvniecības Eiropas Savienībā starpniecību.

(5) Šā panta pirmajā daļā noteiktās prasības attiecas uz šādiem valsts vai pašvaldību institūciju un valsts vai pašvaldību kontrolē esošu kapitālsabiedrību finansiālo attiecību aspektiem:

1) saimnieciskās darbības zaudējumu kompensēšana;

2) kapitāla nodrošinājums;

3) neatmaksājamie finansiālie piešķīrumi vai aizdevumi ar preferenciāliem nosacījumiem;

4) finansiālu priekšrocību piešķiršana par atteikšanos no peļņas vai parādu piedziņas;

5) atteikšanās no izmantoto valsts līdzekļu parastās atdeves;

6) kompensācijas par valsts vai pašvaldību institūciju uzliktu finansiālu apgrūtinājumu.

(6) Lai izpildītu šā panta trešajā daļā minēto prasību par atsevišķas grāmatvedības uzskaites ieviešanu, komercsabiedrībās tiek:

1) nodalīta iekšējā grāmatvedība par dažādām darbībām;

2) pareizi piešķirtas un sadalītas visas izmaksas un ieņēmumi, pamatojoties uz konsekventi ievērotiem un objektīvi pamatotiem izmaksu uzskaites principiem;

3) skaidri definēti izmaksu uzskaites principi, saskaņā ar kuriem kārto atsevišķo grāmatvedību.

15.pants. Prasības rūpniecības nozares kapitālsabiedrībām

(1) Rūpniecības nozares kapitālsabiedrība ir kapitālsabiedrība, kuras galvenā darbības joma ir rūpniecība, kas veido vismaz 50 procentus no gada kopējā apgrozījuma. Rūpniecības nozare ietver darbības, kas iekļautas Eiropas Savienības saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (NACE 2. redakcija) C sadaļā — Apstrādes rūpniecība.

(2) Valsts vai pašvaldības kontrolē esoša rūpniecības nozares kapitālsabiedrība, kuras neto apgrozījums iepriekšējā pārskata gadā pārsniedzis 250 miljonus *euro*, katru gadu ne vēlāk kā līdz 15.augustam Finanšu ministrijai iesniedz:

1) gada pārskatu;

2) akcionāru vai dalībnieku sapulču protokolus;

3) informāciju par piešķirtajām dotācijām, subsīdijām, priekšrocībām saistībā ar ieguldījumiem pamatkapitālā, kredītiem, overdraftiem un valsts vai pašvaldības institūciju piešķirtajiem galvojumiem, ietverot to piešķiršanas nosacījumus un norādot procentu likmes, kā arī garantijām, ko kredīta saņēmējs piedāvā aizdevējam;

4) informāciju par piešķirtajiem pamatkapitāla vai kvazikapitāla līdzekļiem, kas pielīdzināmi pašu kapitālam, ar to saprotot valsts vai pašvaldības ieguldījumu valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kapitālsabiedrību pamatkapitālā, kā arī līdzekļus, kurus saņem vai piešķir ar valsts vai pašvaldības kontrolē esošu koncernu vai citu valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kapitālsabiedrību (arī finanšu iestāžu) starpniecību, neatkarīgi no tā, vai tā ir iekšēja līdzekļu piešķiršana koncernā vai piešķiršana no ārpuses, norādot, kādās attiecībās ir finansējuma piešķīrējs un saņēmējs. Informācijā norāda piešķiršanas nosacījumus (parastās akcijas, priekšrocības akcijas, akcijas ar atliktu dividenžu izmaksu vai konvertējamas akcijas, procentu likmes, līdz ar akcijām piešķirtās dividenžu vai konvertēšanas tiesības);

5) informāciju par izmaksātajām dividendēm un nesadalīto peļņu;

6) informāciju par citiem valsts intervences veidiem, tai skaitā valsts vai pašvaldības kontrolē esošām kapitālsabiedrībām piemērotiem atbrīvojumiem no tiesību aktos noteikto maksājumu veikšanas, kā arī kredītu, dotāciju, uzņēmumu ienākumu nodokļu un citu līdzīgu maksājumu veikšanas.

(3) Finanšu ministrija katru gadu līdz 31.martam aktuālo informāciju par valsts vai pašvaldības kontrolē esošām rūpniecības nozares kapitālsabiedrībām, kuru apgrozījums pēdējā saimnieciskajā gadā pārsniedzis 250 miljonus *euro*, nosūta elektroniski Eiropas Komisijai ar Latvijas pārstāvniecības Eiropas Savienībā starpniecību.

(4) Finanšu ministrija katru gadu līdz 1.septembrim šā panta otrajā daļā minēto informāciju nosūta elektroniski Eiropas Komisijai ar Latvijas pārstāvniecības Eiropas Savienībā starpniecību.

(5) Šā panta otrajā daļā minēto informāciju sniedz par katru:

1) valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kapitālsabiedrību atsevišķi, tai skaitā arī par citā dalībvalstī reģistrētu kapitālsabiedrību, norādot informāciju par valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kapitālsabiedrību iekšējiem vai savstarpējiem darījumiem, kā arī tiešiem darījumiem starp valsts vai pašvaldības kontrolē esošām kapitālsabiedrībām un valsts vai pašvaldības institūcijām;

2) valsts vai pašvaldības kontrolē esošs koncerns, kurā ietilpst vairākas valsts vai pašvaldības kontrolē esošas kapitālsabiedrības, ja šī koncerna konsolidētais apgrozījums ļauj to klasificēt kā rūpniecības nozares kapitālsabiedrību.

(6) Valsts vai pašvaldības kontrolē esošs koncerns, kurā apvienotas vairākas juridiski patstāvīgas valsts vai pašvaldības kontrolē esošas kapitālsabiedrības, iesniedz konsolidētos ziņojumus, kuros norāda informāciju par saimniecisko darbību kapitālsabiedrību grupā, kas darbojas vienā un tajā pašā nozarē vai cieši saistītās nozarēs. Konsolidētos ziņojumus neiesniedz valsts vai pašvaldības kontrolē esoši koncerni, kas ir finansiāli saistīti, taču darbojas dažādās nozarēs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2021. likumu, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

16.pants. Finanšu darījumu uzskaites izņēmumi

(1) Šā likuma 14.panta pirmajā daļā noteiktās prasības neattiecas uz valsts vai pašvaldības institūcijas finansiālajām attiecībām ar:

1) valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kapitālsabiedrību, ja šīs kapitālsabiedrības iepriekšējo divu gadu vidējais apgrozījums pirms gada, kurā ir piešķirti vai lietoti šā likuma 14.panta pirmajā daļā minētie līdzekļi, ir mazāks par 40 miljoniem *euro*;

2) valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kredītiestādi, ja šīs kredītiestādes iepriekšējo gadu vidējā bilances kopsumma pirms gada, kurā ir piešķirti vai lietoti šā likuma 14.panta pirmajā daļā minētie līdzekļi, ir mazāka par 800 miljoniem *euro*;

3) valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kredītiestādi, ja valsts vai pašvaldības institūcija tajā iegulda valsts vai pašvaldības līdzekļus ar komerciāliem nosacījumiem;

4) Latvijas Banku.

(2) Šā likuma 14.panta trešajā daļā noteiktās prasības neattiecas uz:

1) komercsabiedrību, ja šīs komercsabiedrības iepriekšējo divu gadu vidējais apgrozījums, sākot no gada, kurā tai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 1.punktu ir piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības vai kurā tai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punktu ir uzticēts sniegt kādu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ir mazāks par 40 miljoniem *euro*;

2) valsts vai pašvaldības kontrolē esošu kredītiestādi, ja šīs kredītiestādes iepriekšējo gadu vidējā bilances kopsumma, sākot no gada, kurā tai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 1.punktu ir piešķirtas ekskluzīvas vai īpašas tiesības vai kurā tai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punktu ir uzticēts sniegt kādu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ir mazāka par 800 miljoniem *euro*;

3) komercsabiedrību, kurai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punktu ir uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ja komercdarbības atbalsts, ko tā saņēmusi jebkādā formā, ir paredzēts uz noteiktu laiku un piešķirts, ievērojot atklātu, pārskatāmu procedūru bez diskriminācijas.

IV nodaļa
Nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšana saskaņā ar Eiropas Komisijas pieņemtu lēmumu

(Nodaļa 13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

17. pants. Nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanas pienākums

Atbalsta sniedzējam ir pienākums nodrošināt, ka no komercdarbības atbalsta saņēmēja tiek atgūts tāds

komercdarbības atbalsts, kurš saskaņā ar Eiropas Komisijas pieņemto lēmumu ir atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu ar Eiropas Savienības iekšējo tirgu.

(13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

18. pants. Nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanas procesuālā kārtība

(1) Pēc tam kad saņemts Eiropas Komisijas lēmums par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu, atbalsta sniedzējs veic Eiropas Komisijas lēmumā noteiktās darbības nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta apmēra noteikšanai, ievērojot Eiropas Komisijas lēmuma, Padomes regulas Nr. 2015/1589 16. panta 2. punkta un Komisijas 2004. gada 21. aprīļa regulas (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (turpmāk — Komisijas regula Nr. 794/2004) 11. panta nosacījumus.

(2) Nelikumīgu un nesaderīgu komercdarbības atbalstu atgūst civilprocesa vai administratīvā procesa kārtībā, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(3) Ja nelikumīgs un nesaderīgs komercdarbības atbalsts saņemts saskaņā ar civiltiesisku līgumu, minēto atbalstu (kopā ar procentiem) atgūst un citus ar šo līgumu saistītos strīdus risina Civilprocesa likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā likumā noteikto.

(4) Ja nelikumīgs un nesaderīgs komercdarbības atbalsts saņemts saskaņā ar civiltiesisku līgumu, atbalsta sniedzējs sagatavo un nosūta atbalsta saņēmējam brīdinājumu par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu. Brīdinājumā norāda vismaz komercdarbības atbalsta saņēmēju, kuram ir pienākums atmaksāt nelikumīgu un nesaderīgu komercdarbības atbalstu, atmaksājamo nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta (kopā ar procentiem) apmēru, nelikumīga un nesaderīga atbalsta atgūšanas pamatojumu, nelikumīga un nesaderīga atbalsta atmaksas rekvizītus, brīdinājumā noteikto saistību labprātīgas izpildes termiņu un labprātīgas neizpildes sekas. Brīdinājumā noteikto saistību labprātīgas izpildes termiņš ir viens mēnesis no brīdinājuma nosūtīšanas dienas. Ja atbalsta saņēmējs labprātīgi neizpilda brīdinājumā noteiktās saistības, atbalsta sniedzējs prasības pieteikumu un prasības nodrošinājuma pieteikumu tiesā iesniedz ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no brīdinājuma nosūtīšanas dienas.

(5) Ja nelikumīgs un nesaderīgs komercdarbības atbalsts saņemts, pamatojoties uz normatīvo aktu, administratīvo aktu vai citu tiesību aktu publisko tiesību jomā vai tas izriet no tiesas nolēmuma, atbalsta sniedzējs administratīvo aktu par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu pieņem un šādu komercdarbības atbalstu (kopā ar procentiem) atgūst Administratīvā procesa likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā likumā noteikto.

(6) Administratīvā akta par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(7) Administratīvo aktu par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu atbalsta saņēmējs labprātīgi izpilda viena mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi neizpildīta administratīvā akta piespiedu izpildi atbalsta sniedzējs vai administratīvajā aktā norādītā izpildiestāde uzsāk ne vēlāk kā viena mēneša laikā no administratīvajā aktā noteiktā labprātīgas izpildes termiņa beigām.

(8) Administratīvā akta par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu izpildiestāde ir atbalsta sniedzējs, ja minētajā administratīvajā aktā nav noteikts citādi.

(9) Noilguma termiņu nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanai aprēķina, ievērojot Padomes regulas Nr. 2015/1589 17. panta nosacījumus. Aprēķinot noilguma termiņu attiecībā uz atbalsta programmām, kas paredz regulārus maksājumus vai regulāru citu finansiālu priekšrocību piešķiršanu komercsabiedrībai, komercdarbības atbalstu uzskata par piešķirtu komercdarbības atbalsta saņēmējam dienā, kad komercsabiedrība ir faktiski saņēmusi nelikumīgu un nesaderīgu komercdarbības atbalstu.

(10) Šā panta pirmajā daļā noteikto nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta apmēru komercsabiedrība atmaksā atbalsta sniedzējam, ievērojot Eiropas Komisijas lēmuma un Padomes regulas Nr. 2015/1589 16. panta 3. punkta nosacījumus.

(11) Ja atbalsta sniedzējs ir uzsācis šā panta pirmajā daļā minēto nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanas procedūru un attiecīgajai komercsabiedrībai ir pasludināts maksātnespējas process, atbalsta sniedzējs Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā iesniedz maksātnespējas procesa administratoram kreditora prasījumu.

(12) Nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšana izbeidzama tikai tad, ja komercsabiedrība, kas ir juridiskā persona, ir likvidēta, tai nav jebkādu atgūstamu aktīvu un nav konstatējama saimnieciskā pēctecība, arī tiesību un saistību pārņemšana. Ja komercsabiedrība ir fiziskā persona, nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšana izbeidzama tikai gadījumā, kad tai nav jebkādu ar tās komercdarbību saistītu atgūstamu aktīvu, izņemot mājokli, kas saglabāts fiziskās personas īpašumā atbilstoši Maksātnespējas likuma 148. pantā noteiktajam, un kad nav konstatējama saimnieciskā pēctecība, arī tiesību un saistību pārņemšana.

(13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

V nodaļa
Nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšana, ja nav pieņemts Eiropas Komisijas lēmums par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu

(Nodaļa 13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

19. pants. Nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanas pienākums

(1) Ja nav pieņemts Eiropas Komisijas lēmums par nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu, atbalsta sniedzējam ir pienākums nodrošināt tāda nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu, kuram atbalsta sniedzējs nav nodrošinājis atbalsta programmas, individuālā atbalsta vai *ad-hoc* atbalsta projekta atbilstību nosacījumiem par komercdarbības atbalsta saderību ar Eiropas Savienības iekšējo tirgu, saskaņā ar šīs nodaļas nosacījumiem un kārtību, ciktāl attiecīgajā atbalsta programmā vai *ad-hoc* atbalsta piešķiršanas nosacījumos nav noteikts citādi.

(2) Komercsabiedrībai, kura ir saņēmusi šā panta pirmajā daļā minēto nelikumīgo komercdarbības atbalstu, ir pienākums atmaksāt šo atbalstu kopā ar procentiem, kādus publicē Eiropas Komisija saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 794/2004 10. pantu, tiem pieskaitot 100 bāzes punktus, no dienas, kad nelikumīgs komercdarbības atbalsts tika nodots komercdarbības atbalsta saņēmēja rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai, ievērojot Komisijas regulas Nr. 794/2004 11. pantā noteikto procentu likmes piemērošanas metodi.

(3) Ja lēmumu sniegt komercdarbības atbalstu pieņem Saeima vai Ministru kabinets vai tas izriet no tiesas nolēmuma un ja tiesību aktā, ar kuru piešķir komercdarbības atbalstu, nav norādīta institūcija, kas, ja nepieciešams, atgūtu nelikumīgu komercdarbības atbalstu, to nodrošina ministrija, kuras atbildības jomā attiecīgais lēmums pieņemts.

(13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

20. pants. Nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanas procesuālā kārtība

(1) Pieņemot lēmumu par nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu, atbalsta sniedzējs nosaka atgūstamā nelikumīga komercdarbības atbalsta apmēru kopā ar procentiem, kas aprēķināti atbilstoši šā likuma 19. panta otrajā daļā noteiktajam.

(2) Nelikumīgu komercdarbības atbalstu atgūst civilprocesa vai administratīvā procesa kārtībā, ja citos normatīvajos

aktos nav noteikts citādi.

(3) Ja nelikumīgs komercdarbības atbalsts saņemts saskaņā ar civiltiesisku līgumu, minēto atbalstu (kopā ar procentiem) atgūst un citus ar šo līgumu saistītos strīdus risina Civilprocesa likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā likumā noteikto.

(4) Ja nelikumīgs komercdarbības atbalsts saņemts saskaņā ar civiltiesisku līgumu, atbalsta sniedzējs sagatavo un nosūta atbalsta saņēmējam brīdinājumu par nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu. Brīdinājumā norāda vismaz komercdarbības atbalsta saņēmēju, kuram ir pienākums atmaksāt nelikumīgu komercdarbības atbalstu, atmaksājamo nelikumīga komercdarbības atbalsta (kopā ar procentiem) apmēru, nelikumīga atbalsta atgūšanas pamatojumu, nelikumīga atbalsta atmaksas rekvizītus, brīdinājumā noteikto saistību labprātīgas izpildes termiņu un labprātīgas neizpildes sekas. Brīdinājumā noteikto saistību labprātīgas izpildes termiņš ir viens mēnesis no brīdinājuma nosūtīšanas dienas. Ja atbalsta saņēmējs labprātīgi neizpilda brīdinājumā noteiktās saistības, prasības pieteikumu un prasības nodrošinājuma pieteikumu tiesā iesniedz ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no brīdinājuma nosūtīšanas dienas.

(5) Ja nelikumīgs komercdarbības atbalsts saņemts, pamatojoties uz normatīvo aktu, administratīvo aktu vai citu tiesību aktu publisko tiesību jomā vai tas izriet no tiesas nolēmuma, atbalsta sniedzējs administratīvo aktu par nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu pieņem un šādu komercdarbības atbalstu (kopā ar procentiem) atgūst Administratīvā procesa likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā likumā noteikto.

(6) Administratīvo aktu par nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu atbalsta saņēmējs labprātīgi izpilda viena mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi neizpildīta administratīvā akta piespiedu izpildi atbalsta sniedzējs vai administratīvajā aktā norādītā izpildiestāde uzsāk ne vēlāk kā viena mēneša laikā no administratīvajā aktā noteiktā labprātīgas izpildes termiņa beigām.

(7) Administratīvā akta par nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu izpildiestāde ir atbalsta sniedzējs, ja minētajā administratīvajā aktā nav noteikts citādi.

(8) Administratīvā akta par nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(9) Noilguma termiņš nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanai ir 10 gadi no komercdarbības atbalsta piešķiršanas dienas. Aprēķinot noilguma termiņu attiecībā uz atbalsta programmām, kas paredz regulārus maksājumus vai regulāru citu finansiālu priekšrocību piešķiršanu komercsabiedrībai, komercdarbības atbalstu uzskata par piešķirtu komercdarbības atbalsta saņēmējam dienā, kad komercsabiedrība ir faktiski saņēmusi nelikumīgu komercdarbības atbalstu. Visas darbības, kuras veic atbalsta sniedzējs attiecībā uz nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanu, pārtrauc noilguma termiņu, un pēc katra pārtraukuma noilgums sākas no jauna.

(10) Ja atbalsta sniedzēja rīcībā ir informācija, kas rada pamatotas šaubas par komercsabiedrībai piešķirtā komercdarbības atbalsta likumību, tas ir uzsācis šā likuma 19. panta pirmajā daļā minēto nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšanas procedūru un attiecīgajai komercsabiedrībai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir pasludināts maksātnespējas process, atbalsta sniedzējs Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā iesniedz maksātnespējas procesa administratoram kreditora prasījumu.

(11) Nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšana izbeidzama tikai tad, ja komercsabiedrība, kas ir juridiskā persona, ir likvidēta, tai nav jebkādu atgūstamu aktīvu un nav konstatējama saimnieciskā pēctecība, arī tiesību un saistību pārņemšana. Ja komercsabiedrība ir fiziskā persona, nelikumīga komercdarbības atbalsta atgūšana izbeidzama tikai gadījumā, kad tai nav jebkādu ar tās komercdarbību saistītu atgūstamu aktīvu, izņemot mājokli, kas saglabāts fiziskās personas īpašumā atbilstoši Maksātnespējas likuma 148. pantā noteiktajam, un kad nav konstatējama saimnieciskā pēctecība, arī tiesību un saistību pārņemšana.

(13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

21. pants. Pierādījumu sniegšanas pienākums

Ja atbalsta sniedzējs, uzraugošās institūcijas vai citas kompetentās institūcijas konstatē, ka komercsabiedrībai ir piešķirts potenciāli nelikumīgs komercdarbības atbalsts vai ir uzsākta šā likuma 20. panta otrajā daļā minētā procedūra, vai komercdarbības atbalsta saņēmējs apstrīd šā likuma 20. panta piektajā daļā minēto administratīvo aktu, komercdarbības atbalsta saņēmējam ir pienākums sniegt informāciju un pierādīt, ka tas komercdarbības atbalstu ir saņēmis, ievērojot tiesību aktu prasības komercdarbības atbalsta saņemšanai, lai nodrošinātu šā komercdarbības atbalsta atbilstību nosacījumiem par komercdarbības atbalsta saderību ar Eiropas Savienības kopējo tirgu.

(13.05.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.06.2021.)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Komercdarbības atbalsta kontroles likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2003, 2.nr.; 2004, 9.nr.; 2006, 24.nr.; 2007, 23.nr.; 2008, 15.nr.; 2009, 10.nr.; Latvijas Vēstnesis, 2013, 193.nr.).

2. Ministru kabinets līdz 2014.gada 31.decembrim izdod šā likuma 12.pantā minētos noteikumus.

3. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu izdošanai, bet ne vēlāk kā līdz 2014.gada 31.decembrim piemērojami Ministru kabineta:

1) 2007.gada 6.februāra noteikumi Nr.100 “Kārtība, kādā Eiropas Komisijā elektroniski iesniedz atbalsta programmu un individuālo atbalsta projektu paziņojumus un kādā piešķir un anulē atbalsta paziņojumu elektroniskās sistēmas lietošanas tiesības”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu;

2) 2008.gada 25.novembra noteikumi Nr.964 “Noteikumi par komercsabiedrību deklarēšanas kārtību atbilstoši mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu;

3) 2009.gada 4.augusta noteikumi Nr.850 “Noteikumi par reģionālās attīstības atbalstu Latvijas Republikā”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu;

4) 2014.gada 17.jūnija noteikumi Nr.313 “Noteikumi par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un uzskaites veidlapu paraugiem”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Komisijas 2006.gada 16.novembra direktīvas 2006/111/EK par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo attiecību pārredzamību, kā arī par dažu uzņēmumu finanšu pārredzamību (Dokuments attiecas uz EEZ).

Likums stājas spēkā 2014.gada 1.jūlijā.

Likums Saeimā pieņemts 2014.gada 19.jūnijā.

Valsts prezidents A.Bērziņš

Rīgā 2014.gada 27.jūnijā

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"